

Broekheurne participatieavond 28 juni 2022

Thema 1 Leefbaarheid en recreatie

1e groep

Bij voorstelrondje:

- Ik ben actief met wandelpaden. Paden schoon houden, fanatiek clubje
- Ik vind Broekheurne gewoon geweldig, ik houd het met de buurvrouw wel schoon
- De grens met Haaksbergen loopt door de keuken, woont er een jaar, met heel veel plezier
- Veel drugsoverlast. Zorgelijk
- Ik denk wel aan een recreatief rustpunt

Het is 2032. Als bewoner of toerist fiets je door het gebied, wat kom je dan tegen?

- Kenmerkend voor gebied: heel lange zandwegen, belangrijk om te behouden.
- Je wilt graag rondjes kunnen wandelen. Liefst verschillende rondjes. Dus wandelwegen en fietspaden meer op elkaar laten aansluiten.
- Groot Brunink is echt fantastisch. Wandelpad stopt opeens, zou mooi zijn als het doorgetrokken wordt zodat je rond kan maken. Vanuit Helmerhoek, langs het Rutbeek.
- (Overigens: er is (nu, 2022) een grote geul gegraven. Zelfs de eigenaar weet niet wie het heeft gedaan)
- Je hebt een groepje belangstellenden nodig die kan helpen bij het onderhoud van de wandelroutes, bankjes, tafeltjes. Bij de stuw ligt elke keer rotzooi.
- Bij zo'n bankje ervaar ik ook overlast: er wordt dag en nacht gedeald.
- Maar mensen zitten daar ook te lunchen, recreanten of mensen op hun lunchrondje. die moeten ook een kans krijgen. Zou gewoon mooie stevige bankjes moeten zijn, net als aan de Haaksbergse kant. Dat moet bij ons ook kunnen.
- Vuilnisbakken erbij? Dan moet je ze ook legen. Rotzooi trekt rotzooi aan
- Houd rekening met verschillende generaties. We hebben ook te maken met jeugd.
- Voor 2032: je wilt het landelijke karakter versterken. Verbinding tussen parels; Groot Brunink, Rutbeek.
- Kan je iets met de afvalbult? Het is onderzocht voor mountainbiken, maar de deklaag is te dun voor mountainbike of skiën. Misschien kan je m wel volgooien met zonnecellen? Maar dat is een andere tafel :-)
- Er is in Broekheurne niet zoiets als dit buurtgebouw in Usselo. Als we zoiets creëren zou het de saamhorigheid enorm versterken. Er is een oude boerderij, die zou daar geschikt voor zijn?
- Zo'n gebouw kan je gebruiken voor allerlei activiteiten. Buurtringbijekomsten, gemeenschap, kinderboerderij. Schuur met streekproducten, superleuk. Maar er moet wel een verdienmodel aan zitten, het moet rendabel zijn. Heel veel werk eromheen. Mensen zijn vaak met de mond wel bereid mee te helpen maar als het moet gebeuren zijn ze weg. Nog afgezien van wat het kost.
- Maar het ROC wil studenten er wel voor inzetten. Deelnemer is docent. Opleiding sport, bewaking. 18-22 jaar. Misschien in te zetten tegen de drugsoverlast?
- Iemand stelt voor het bungalowpark bij het Rutbeek af te blazen. Daar zijn jullie het vast wel allemaal mee eens? Nou nee, want waar moet je dan het geld vandaan halen?
- Vraag: Hoe denken jullie over een voedselbos?
 - Dan moet je minstens 5 ha hebben, en het kost 7 jaar voor het functioneert.
 - Maar: er is een instantie die dat wil voorfinancieren. Yvonne Weustink van de gemeente weet precies hoe het moet. Zouden we heel mooi vinden.
 - Gaan mensen dan stiekem bessen plukken? Zal wel meevallen, doen ze nu ook niet.
- Bijenkorven, volkstuintjes zouden ook mooie invullingen zijn.

- Herenboerenconcept is hele klus om rond te krijgen. Mensen leggen € 2.000 in, maar daarna ... Als je niet wilt spuiten moet je schoffelen., bij voedselbos noten oprapen, snoeien. Eerste 2 jaar werkt het wel maar daarna...
- In Gelderland, in Renkum, heb je groepen die worden gefaciliteerd, met werkschuren, opleidingen, educatieprogramma voor de jeugd. Daar zijn heel veel vrijwilligers. Maar je hebt wel een goede organisatie nodig. Je moet een 'Het is van ons'-gevoel creëren. Als je kinderen betreft heb je er ook wat aan voor de toekomst. We zouden daar een keer moeten kijken, excursie organiseren.
- Vraag: Kom je nog historie tegen in 2032? Ja, Markepaal, Groot Brunink, mooie boerderijen. Ruimtelijk, vergezichten. Oude boerderijtjes in Buurse. Je kunt ook weer dingen herstellen in 2032 die nu in 2022 misschien weg zijn of niet meer zo mooi.
- Als we in 2032 elektrisch rijden wordt het een stuk rustiger.
- We zien veel mensen uit het westen en uit Duitsland. Ze kunnen eten en drinken bij diverse rustpunten.
- Over de festivals op het Rutbeek. Het wordt volgebouwd met tentjes, daar hebben mensen veel last van. Kan dat niet aan de andere kant? Nee, zegt een ander, dit is de enige plek waar het kan bijv niet te nat.
- Vraag: Wat kenmerkt de bewoners van Broekheurne?
 - Betrokkenheid bij elkaar. Je wordt welkom geheten. Nieuwjaarsbijeenkomsten, vroeger paasvuren, kinderfeestjes
 - Mensen die je regelmatig tegenkomt, groeten je.
 - Heel veel natuurliefhebbers
 - Gemoedelijk
 - Ook wel op zichzelf maar ook wel sociaal. Je eigen ding kunnen doen. Leven en laten leven.
 - Iedereen hier voelt voor mij als import. Dat is niets ten nadele hoor. Maar vroeger verhuisde een boer nooit. Dat is wel anders nu. Vroeger toch nog meer betrokkenheid. Was je meer afhankelijk van elkaar.
 - Toch: saamhorigheid. Kan je versterken, bijvoorbeeld met welkomstmand zoals Boekelo. Dan krijg je ook meer organisatiekracht.
- Het is een uitgestrekt gebied, dun bevolkt. Verbind de parels.
- Je kunt klein beginnen.
- Energie roept wel een vraag op: dit gaat over 30%, wat komt er daarna nog? (andere tafel)
- Ook mountainbike route kan je mooi verbinden van Broekheurne naar Rutbeek (kans)
- Natuurwaarden versterken is wel nodig.
- Aandachtspunt is afval dat wordt gedumpt.

2e groep

Het is 2032. Je fiets door Broekheurne in 2032 met vrienden familie, hoe ziet omgeving er dan uit?

- Het is een gebied met een duidelijk landelijk karakter. Onverharde wegen, veel natuur. Het maakt me blij en houdt me gezond, duurzaamheid is ook belangrijk.
- Het is fantastisch wonen in Broekheurne, binnendoor kan je naar Brunink. Reeën, hazen, roofvogels, het is zo vanzelfsprekend hier. Maar vooral belangrijk om dat te behouden.
- Rust en ruimte. Het is een voorrecht om hier te wonen.
- Het gaat om balans. Sommige stukken zijn nu al in balans maar niet overal.
- Ik stoor me aan industriële landschap, op sommige plekken veel gespoten, geen biodiversiteit, alleen maar raaigras. Door een aantal boeren. Maar bijv. Fam. Stokkers doet het hartstikke mooi, dan zie je ruigte op het land en om de sloot.
- Dan is het wel raar dat je juist subsidie (?) krijgt voor raaigras, dat wordt gestimuleerd.
- Bij de Arendsweg, daar is meer diversiteit in het landschap, daar is geen verkaveling op die schaal geweest. Daar is het nog wel in balans.
- Vraag: Hoe ga je met de burens om?
 - Open houding naar elkaar, groeten. We helpen elkaar. We overlopen elkaar niet maar als er iets is kan je dag en nacht bellen. Je bent wel eens afhankelijk van de ander zo in het buitengebied. Een buurman die je helpt met de trekker. Dat is niet overal zo.

- Veel mensen zijn wel nieuw in het gebied. Maar daar geldt het ook voor. De jeugd gaat ook niet weg uit Broekheurne is mijn idee. Hier heb je alles. De grote stad is dichtbij, dat is belangrijk ook voor hen. En dan kom je in huis en dan valt alles van je af. Het mooiste is dat je én, én hebt.
- Je kunt zomaar geen enkele auto tegenkomen als je een stuk gaat fietsen. Prachtige zandpaden
- We zien al veel wandelaars uit Helmerhoek. Een deelnemer zegt: Daar zou ik ook wel meer voor willen doen, bijvoorbeeld meer / betere wandelpaden. Een ander: Nee dat vind ik niet. Het verstoort ook de natuur. Wildrust is belangrijk. Maar in bepaalde gebieden zou het wel kunnen. Bijvoorbeeld losloopgebieden.
- *(Stukje gemist, foto's gemaakt)*
- Voor de kinderen is er niks. Er zijn wel groepjes, maar de Broekheurne is niet hecht. Ik mis het niet echt, we weten niet anders. Bingo, nieuwjaarsbijeenkomst. Zo'n buurtcentrum bij de zonnevelden, zou je daar hechter door worden?
- Zo'n Cultuurhus uit Scandinavië bevordert wel de leefbaarheid. Vroeger had je de school die verbond.
- Vraag: wat vinden jullie van een voedselbos? Een voedselbos, dat willen we dan wel samen onderhouden. Dat verbindt wel. Noaberschap is ontstaan vanuit elkaar helpen, samen dingen doen. Dan ontmoeten we elkaar wel meer.
- Vrijwilligerswerk zal wel moeilijk worden. Dat zie ik bij de voetbal, dat vind je niet veel meer. Het is nu vooral de oudere generatie.
- Ik zou wel belang hebben bij zo'n zaaltje. Met mijn clubje huren we nu elders.
- Misschien kan je het ook rondkrijgen door het te combineren met dagbesteding. Bijvoorbeeld zoals het cultuurhus in Westerhaar, daar werken ze met vier betaalde krachten en de rest vrijwilligers.
- Uit onszelf krijgen we geen exploitatie rond. Daarom zou je een connectie kunnen maken met Enschede Zuid, ook bezoekers vanuit daar aantrekken.
- Vraag: Wat kenmerkt de bewoner van Broekheurne?
 - Buitenmens
 - Ik ben er geboren en getogen, nog steeds thuis. Van generatie op generatie. Mensen die hun roots hier hebben en er al generaties wonen
 - Zoveel mensen zoveel soorten
 - Samenleving tussen burgers en boeren. Best veel begrip maar soms toch twee werelden. Dit project biedt een kans om dat nog beter bij elkaar te brengen.
 - Heel sociaal
 - Heel prettig. Als nieuwkomer zeker welkom gevoeld. Diversiteit van mensen die er al woonden plus nieuwkomers.
 - Niet te veel met elkaar bemoeien maar als je in de buurt woont, hoor je erbij.
 - Er komen wel jonge mensen bij.
- Vraag: Is er iets waarover je je verbaast in 2032?
 - Natuur heeft zich hier hersteld.
- Niet wijzen naar anderen, maar zelf doen. We moeten minder afhankelijk zijn van fossiele brandstoffen. Niet wijzen naar de ander

Thema 2: Duurzame opwek van energie

De deelnemers uit de twee gespreksrondes deelden de volgende punten over het thema;

- **Iedereen (zoveel mogelijk) zelfvoorzienend;** Streef er naar dat ieder huishouden / bedrijf zoveel mogelijk zelfvoorzienend is door zelf energie op te wekken. Dit kan door zonnepanelen of kleine windmolens. Kleine windmolens kunnen dan bijvoorbeeld een aanvulling zijn. Iedereen wekt dan zelf 70%/80% van de energiebehoefte op en de rest is afkomstig van het elektriciteitsnet. Dat spaart investering in het net. Hierbij is energieopslag belangrijk, dat iedereen zelf een soort box/batterij heeft waarin de opgewekte stroom wordt opgeslagen.
- **Nut en noodzaak:** Andere gebieden moeten ook hun steentje bijdragen. Graag duidelijk hebben wat de opgave is, ook voor de andere gebieden. De vraag is of de energieopgave wel evenredig is verdeeld. Ook graag duidelijkheid of er uiteindelijk meer wordt gevraagd van het gebied dan de 88 TJ. Is dit wel inpasbaar in het gebied. Het zonneveld is veel te groot. We kunnen beter wachten tot andere technieken beschikbaar komen / de zonnepanelen en andere opwek veel efficiënter is geworden.
- **RES;** Ingebracht wordt dat we in de Broekheurne niet de opgave zelf moeten bepalen. Laat dat de Regionale Energie Strategie doen. De opgave is erg complex dus moet de overheid het coördineren. Een zonneveld is niet mooi, de overheid moet dan zorgen dat er iemand is die het goed inpast en goede houtwallen eromheen maakt. Misschien dan ook met wind of biogas energie opwekken om de doelen van de RES te behalen en zo min mogelijk land te gebruiken. Bij de uitwerking moet het gebied wel goed worden betrokken, ook financieel.
- **Sociaal aspect/participatie;** Het sociale aspect is belangrijk. Dat we samen met een idee komen en uitvoeren. Daar hoort geven en nemen bij. Bijvoorbeeld niet alleen opwekken via de zon maar ook deels de wind. Zonnenvelden moeten gerealiseerd worden met participatie van de bewoners. Hierbij moet er goed naar elkaar geluisterd worden. Bewoners maken samen keuzes over de inrichting/locatie van een veld of een houtwal. Verder moet ook de gemeenschap tenminste 50% van de panelen in eigendom hebben. Mensen moeten mee kunnen profiteren van de opwek. Vooral de bewoners die het dichtst bij een zonneveld wonen. Dit kan via een energiecoöperatie waarbij de opbrengst weer terugloeft naar de gemeenschap (-> *dit vonden velen een goed idee*). Een deel van de opbrengst ook reserveren voor de toekomst van het stuk land waarop de panelen stonden. Zo kan het gebruikte land weer waardevol worden gemaakt wanneer over 25 jaar de panelen weg zijn. De eigenaren van de stukken grond waar het initiatief nu ligt stelden dat ze met 50% participatie aan deze wens al goed invulling geven.
- **Combinatie van energiebronnen;** Niet alleen opwekken via de zon. In de winter schijnt die nauwelijks dus dan misschien beter een combinatie van verschillende energiebronnen. Dit ook omdat een zonneveld niet als mooi wordt ervaren en ruimte innemen. Dat gaat ten koste van de landbouwgronden.

- **Windmolens;** In geval van windturbines wordt voorkeur uitgesproken voor kleine huisturbines of voor een wat kleinere (collectieve) turbine – geen extreem hoge tip. Als er een windmolen komt moet het duidelijk zijn welke zoekgebieden hiervoor zijn aangewezen, dit is nu niet bekend. Anderen hebben geen uitdrukkelijk beeld bij de omvang van de turbines
- **Locatie zonneveld;** Het zonneveld moet goed en mooi ingepast worden in het gebied en misschien dan ook worden opgedeeld in aparte velden. Zo is er niet een heel groot veld van 35 ha. Maar het veld kan niet te veel opgesplitst worden vanwege de aansluiting met het elektriciteitsnet. Panelen plaatsen op bestorte grond is dan wel een betere keuze dan op andere soorten gronden. De ‘voorbeeld’ locatie van het zonneveld zou een aantal mensen graag iets aanpassen zodat het veld niet zo dicht langs de twee wandelpaden ligt (Moorveenweg, Hegebeekweg). Wellicht kan er zelfs een nieuw groen wandelpad tussen de panelen gemaakt worden gezien de Hegebeekweg wordt verhard. Ook voor de overblijvende landbouw is een gunstiger verkaveling mogelijk.
- **Biogas;** Een idee is om maïs te planten op de velden om er vervolgens biogas van te maken. Meer biogas gebruiken om zo een kleiner zonneveld te realiseren. Velen hebben belangstelling voor een mestvergister, vooral als dit minder zonneveld betekent.
- **Energiebesparing;** Dit is iets wat ieder voor zich moet doen. Niet per se gezamenlijk oppakken. Want elk woning / elk bedrijf is anders. Wel is het nodig dat kennis wordt ingebracht – maar dat kan voor de hele gemeente – hoeft niet in het gebiedsproces.
- **Andere buitengebieden;**
- **Uniek;** Maak het zonneveld en de plek uniek zodat er mensen op af komen. Dat het bijvoorbeeld ook educatieve waarde heeft waar scholen op af kunnen komen.
- **Kennis;** Het is niet altijd duidelijk hoe alles werkt, zoals een mestvergister. Ook of bijvoorbeeld zonnepanelen wel gerecycled kunnen worden na de tijd. Daarnaast of het al onderzocht is hoe bruikbaar de grond nog is als de panelen weer weg zijn. Vragen werden gesteld over innovaties zoals zonnepanelen die meedraaien en hoe reëel de toekomstige mestvergisters zijn.

Thema 3: Natuur en Landschap

Vraag aan stichting Stawel: *Organiseren jullie een excursie naar het voorbeeld zonnepark in Hengelo?*

Kansen

Herinrichting en biodiversiteit

Herinrichting is een kans. En als we het gebied opnieuw gaan inrichten, moeten we zorgen voor meer biodiversiteit. We moeten de biodiversiteit herstellen (en wellicht eerst een 0-meting uitvoeren). Herstel Bijvoorbeeld door houtwallen en nieuwe (inheemse) plantsoorten. Of door het zonnepark te bedekken met een voedselbos. Mogen houtwallen verplaatst worden? Bijv. naar de rand van een weiland, waar we ook biodiverse soorten aan toevoegen. Ieder individu wordt aangemoedigd om te doen wat je kan. Ook al is het één boom.

Vergezicht

Wel willen de mensen graag hun vergezicht behouden en contractueel vastleggen wie het beheer van het groen doet (groenblauwe dienstverlening).

Water, droogte en landschap

Let wel op: plant toekomstbestendige watervasthoudende planten. Vergeet de waterhuishouding, maar ook droogtebestrijding niet. Water is belangrijk voor biodiversiteit. Creëer meer beken of demp sloten. Maak gebruik van riet voor natuurlijke zuivering. De Lankheet pilot werd als voorbeeld gezien. Wellicht kunne we van de Broekheurne een uniek uitloopgebied (retentiegebied) maken. Creëer in ieder geval een unieke mix van natuur, landschap, recreatie en energie. Durf te investeren in 'beleven' (structuren voor recreatie en punten voor beleving en kennis). Creëer een betekenisvol landschap. Een coulisselandschap werd meerdere keren genoemd.

Overige zaken

- Een unieke kans zou zijn om de vervuilde grond te saneren.
- Beleg ook alle daken met zonnepanelen en maak alle daken geschikt.
- Overweeg toch een windmolen, want de opgave voor 2030 is $\frac{1}{4}$ van de totale opgave.
- Kan afvaldumping worden verminderd?

Samen

Neem de tijd. 'als er dan toch verandering plaats moet vinden, neem de tijd om kennis te verzamelen en het gebied als 'één ecosysteem te bevorderen. Maak de natuur in de basis gezonder'. Het moet leefbaar zijn voor iedere inwoner en gast. Nu maar ook voor latere generaties. Werk in dit alles samen! Heb begrip voor elkaar.

Dilemma's

Sceptisch

Een gebiedsproces? "Alles is al bepaald". Of milder: In hoeverre is alles al in beton gegoten? De belangen van eenieder zijn groot. Zoveel mensen, zoveel meningen. Het is een gevecht tegen de tijd. Plannen worden niet gerealiseerd, kijk maar naar Tweekelo. Ook Lochem is een schrikbeeld: er worden slechts stokjes geplant, die niet onderhouden worden en doodgaan. Beheer is belangrijk.

Zichtlijnen en schaamgroen

Compenseer direct aanwonenden van het zonnepark. Sommigen zeggen: verwerk de zonnepanelen goed in een Twents coulisselandschap, anderen zeggen: behoud het weidse karakter, behoud het uitzicht, of in ieder geval zichtlijnen. Voorkom 'schaamgroen'.

Relativeren

Industriële landbouwgrond wordt maar één keer in de vier jaar gespoten. Dat is weinig. Bloembollen worden met 100 kg per hectare bespoten, fruit met 8 kg per hectare. Gras en mais amper. Een boer maakte deze opmerking. Omwonenden luisterden aandachtig.

Bermen worden onderhouden door de gemeente. Dat is mooi, maar ze maaien de Japanse duizendknoop ook. Die verspreid zich daardoor oneindig.

Water

Sloten dempen is een optie om water vast te houden. Maar, reageert een boer: met sloten dempen onttrek je water uit de bodem. Hele rijen met oude bomen gaan dood. Een andere vraag: is het grondwater drinkbaar? (i.v.m. de vervuilde grond).

Overige opmerkingen

- Droogtebestrijding is uitdaging met veel hoogteverschil.
- Hoe bewaren we de waarde van oude erven?
- Biodiversiteit: reeën en hazen zijn er veel. Vogels niet. Wat doet een zonnepark met het wildleven?
- Hoe halen we de belevenis van bezoekers (o.a. uit de stad) op?

Thema 4: Toekomstbestendig boeren

In twee rondes zijn de deelnemers aan deze tafel met elkaar in gesprek gegaan over toekomstbestendig boeren.

Stikstof; de onvrede en de ongerustheid over het gepresenteerde beleid van forse emissiereductie wordt natuurlijk ook hier aan tafel benoemd. Men ziet wel kansen om emissies via verschillende maatregelen/innovaties naar beneden te krijgen, maar dan moet daarvoor de ruimte geboden worden (tijd, geld). Technisch is veel mogelijk. Over het algemeen zien de aanwezige boeren zich over 10 jaar nog steeds werken als agrarisch ondernemer in de Broekheurne (minder intensief en meer grond gebonden). Zij zien ook wel kansen voor een pilot waarmee je een voorbeeldaanpak kan ontwikkelen. Het perspectief voor de boeren ontbreekt, dat moet er snel komen!

Energie; zonnevelden is voor de toekomstgerichte melkveehouder een punt van zorg vanwege het beslag op landbouwgrond. Initiatiefnemers van de zonnevelden zien door het verdienmodel toekomstperspectief. Door diverse deelnemers wordt aangehaald dat niet alleen naar zonnevelden gekeken moet worden, maar naar een mix van opwekking. Er moet ook gekeken worden naar biogas en windenergie. De combinatie leidt ertoe dat er minder beslag wordt gelegd op de landbouwgrond. Voor boeren kan de productie van biogas een mooie aanvulling zijn op hun inkomen en het draagt tegelijkertijd bij aan de reductie van stikstof. Gesproken over de revenuen: deze moet terugvloeien naar het gebied.

Verdienmodellen; naast het hiervoor benoemde verdienmodel door energieopwekking wordt door de aanwezigen ook gesproken over verdienmodellen door verbreding van de bedrijfsvoering. Gedacht kan worden aan streekproducten, landschapsbeheer (vb houtwallen onderhouden), recreatie/toerisme en een meer natuurlijker vorm van boeren. In zijn algemeen wordt opgemerkt dat dit moet passen bij jouw ondernemerschap. Heb je passie voor verbreding dan liggen daar kansen, maar overschat het niet. Vaak is het een aanvulling op de hoofdtak, in dit geval melkveehouderij. Bij natuur- en landschap opnemen in de bedrijfsvoering wordt opgemerkt dat dit echt bij je moet passen. Tweede punt is dat je dan (deels) afhankelijk wordt van subsidies en hoe toekomstbestendig is dan de bijdrage vanuit de maatschappij? Als het al bij je past moeten er duidelijke en langjarige afspraken zijn, want anders kan je daar je bedrijf niet op aanpassen. Genoemd wordt het systeem van Groene en Blauwe diensten dat contracten voor 21 jaar aanbiedt.

Kansen:

Energieopwekking;

Los het op met een mix van zon, wind, biogas. Door samenwerking een biogashub realiseren.

Stikstof;

Gebruik de Gebiedsaanpak Broekheurne als pilot voor innovaties; bijvoorbeeld kunstmest vervangen door stikstofbemesting uit dierlijke mest, etc

Ondernemerschap;

Gebied kent relatief vele jonge bedrijfsopvolgers

Natuur- en landschap

Bekijk dit ook als een product en koppel daar langjarig een vergoeding aan. Landschapsbeheer, en bijdragen aan verbeteren bodemkwaliteit (bv wisselteelt) en biodiversiteit.

Dilemma's

Stikstof;

Hoe pakt het aangekondigde beleid uit, welke flexibiliteit wordt geboden aan de innovatie/management kant?

Energieopwekking;

Concurrentie om grond; grondmarkt wordt verstoord door hoge prijs per ha zonneveld

Horizon is nu 2030, komen we dan weer terug met een nieuwe opgave? Als er meer opgewekt wordt, kan dat dan vastgelegd worden dat voor langere tijd aan de doelstelling is voldaan?

Kant het netwerk alle extra opwek wel aan? Wat kan er door de gemeente gedaan worden bij het oplossen van de netwerkcongestie. Alleen of te veel zonne-energie is te belastend voor het net (mix is beter).

Gronden

Hoe houden we voldoende grond beschikbaar zodat boeren kunnen extensiveren? Om kringloop en biodiversiteit in te kunnen passen is meer grond nodig.

Boer-burger

Hoe voorkom je dat er in het gebied tegenstellingen ontstaan, boer en burger hebben vaak verschillende inzichten

Behouden

Landschap wordt nu al als mooi ervaren, behoud door verbeteren kwaliteit (opmerking; landschap is niet statisch, welke aanpassingen zijn mogelijk met verplaatsen elementen)

Zet (bestaande) langjarige instrumenten (Groene en Blauwe diensten) in voor beheervergoedingen

Houdt de huidige stadsrand aan als grens, geen nieuwe stedelijke uitbreidingen

Behoud van inkomen is belangrijker dan uitbreiden